Sborník abstraktů

ze

Sympozia o výzkumu a praxi v psychoterapii (březen 2022)

Katedra psychologie
Fakulta sociálních studií
Masarykova univerzita

Sympozium bylo pořádáno se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA a projektu Deep learning v psychoterapii (TL03000049).

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost.

OBSAH

Březinová, E. **3**
Využití idiomatického jazyka v psychoterapii
de Jong, K. **3**
Efektivita a potenciální mechanismy účinku rutinního sledování změny a zpětné vazby v psychoterapii
Delgadillo, J. **3**
Proč se terapie v některých případech nedaří?
Doležal, P. **3**
Čtyři roky sbírání zpětné vazby: Jak je možné, že jsem se nezlepšil?
Frouzová, M., Švíglerová, J. **4**
Zpětnovazební mechanismy v integrativním psychoterapeutickém výcviku
Fülep, M., Novák, L., Mikoška, P. **4**
Česká adaptace sebeposuzovací škály závažnosti a míry úzkosti (OASIS)
Holub, D. **4**
Externalizace a internalizace zpětné vazby
Hytych, R. **5**
Kvalitativní metody pro získávání zpětné vazby v psychoterapii
Chvojková, E. **5**
Stalo se to doopravdy takhle? O empirických odhadech kauzality v síťových modelech
Klocek, A. **5**
Proměny jednotlivých aspektů interoceptivní pozornosti: síťová analýza na panelových klinických datech
Kučerová, B. **5**
Živoucí odpoutanost
Ladmanová, M., Řiháček, T., Timulák, L., Elliott, R. **6**
Co se u mě díky psychoterapii změnilo aneb „Výsledky" psychoterapie očima klientů
Loulová, Š. **6**
Klasifikační systém terapeutových aktivit
Ogles, B. **6**
Hodnocení klinické významnosti změny v psychoterapii: Pokroky a problémy
Pařízek, P., Nehyba, J., Doležal, P., Zatloukal, L. ..... Error! Bookmark not defined.
Diskuzní panel: Reflexe a vize
Pilárik, L., Mikoška, P. **7**
Skupinová terapia zameraná na emócie (EFT-G): prvé skúsenosti s aplikáciou pri regulácii emócii u vysokoškolských študentov
Raszka, M., Čechová, D., Klouda, M., Kunertová, O. ..... Error! Bookmark not defined.
Potřebujeme v praxi zpětnou vazbu? (Diskuzní panel)
Řiháček, T. **7**
Co si odnášíte z dnešního sezení?
Řiháček, T., Nehyba, J., Sojka, P., Čevelíček, M., Wagner, D. **7**
Představení projektu DeePsy
Růžička, M., Skopal, O., Růžičková, L., Wittmann, E., Krutilová, D. **8**
Aplikace pro prevenci relapsu
Ševčík, L., Peychl, J. **8**
Proces hodnocení dodržování požadavků MDMA-asistované psychoterapie PTSD v klinických studiích
Sojka, P. **8**
Psychoterapie optikou analýzy přirozeného jazyka
Tichá, M. **9**
Významné události v terapeutickém procesu
Vaz, A. **9**
Dosahování klinické expertnosti: "Deliberate practice" v psychoterapii
Vybíral, Z., Urbancová, B., Ogles, B., Řiháček, T., Gocieková, V. **9**
Široká paleta negativních zkušeností klientů s psychoterapií
Zatloukal, L. **9**
Zpětná vazba, záměrný trénink (deliberate practice) a profesní rozvoj začínajících terapeutů – několik zkušeností z psychoterapeutických výcviků

BŘEZINOVÁ, E.

Centrum psychologické podpory, z. s., Vrchlabí

Využití idiomatického jazyka v psychoterapii

Tato studie kvantitativně vyhodnocuje způsob použití idiomů, neboli ustálených frází, které mají doslovný a přenesený význam, v psychoterapeutických sezeních dvou odlišných klientů a stejného terapeuta. Také byly sledovány „kontejnerové výrazy“, které vychází z obecné metafory autorů Lakoffa a Johnsona (2002): tělesné a citové stavy jsou entity uvnitř člověka (tělo je kontejner pro emoce, např. vybuchnout vzteky, vylít si srdce). Výsledky ukazují, že vyšší počet idiomů se vyskytuje v sezeních citově zabarvenějších. Větší pravděpodobnost úspěšnosti terapie se ukázala ve spojitosti s častějším výskytem kontejnerových výrazů. Zároveň je patrné, že použití idiomatického jazyka v psychoterapii se víceméně odvíjí od osobního komunikativního a kognitivního stylu. Tyto výsledky tedy naznačují, že při vhodném použití kontejnerových výrazů je v psychoterapii možné zásadně přispět k pojmenování nejniternějších pocitů, jinak obtížně uchopitelných, a tím napomoci k přelomovým chvílím v terapii.

DE JONG, K.

Universitet Leiden (NL)

Efektivita a potenciální mechanismy účinku rutinního sledování změny a zpětné vazby v psychoterapii

Přednáška poskytne krátký úvod do tématu rutinního měření změny v psychoterapii a poskytování zpětné vazby a shrne důkazy jeho efektivity. Autorka bude diskutovat možné mechanismy, jejichž prostřednictvím rutinní měření změny přispívá k terapeutickému výsledku.

DELGADILLO, J.

The University of Sheffield (UK)

Proč se terapie v některých případech nedaří?

Prezentace shrne poznatky z kvalitativních a kvantitativních studií, které si kladly za cíl identifikovat faktory (charakteristiky, problémy, procesy) spojené s hrozícím terapeutickým nezdarem. Jako zdroj informací použije studie, jež využívaly nástroje sledování terapeutické změny a poskytování zpětné vazby. Autor představí obecný model zdrojů takových potíží, a to společně s praktickými vodítky, která nám pomohou těmto potížím porozumět a vypořádat se s nimi.

DOLEŽAL, P.

Narratio institut a Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Čtyři roky sbírání zpětné vazby: Jak je možné, že jsem se nezlepšil?

V příspěvku kriticky shrnu mé dosavadní zkušenosti s čtyřletým používáním webového systému pro získávání zpětné vazby. Navzdory tomu, co slibují studie, to nevypadá, že by se má efektivita jako psychoterapeuta nějak zvýšila. V příspěvku se zaměřím na dvě věci: (1) Proč bylo i tak systém užitečné používat; (2) Co je potřeba při implementaci systému udělat jinak, aby se zvýšila šance, že jeho využití bude mít efekt. Pointa bude jednoduchá: „Stroje“ nám nevezmou práci ani kompetence, nelze se na ně spolehnout, jsou to jen nástroje a my terapeuti v jejich využití hrajeme klíčovou roli.

FROUZOVÁ, M., ŠVÍGLEROVÁ, J.

Skálův institut, Praha

Zpětnovazební mechanismy v integrativním psychoterapeutickém výcviku

Autorky se zabývají v první části svého referátu možnými podobami zpětných vazeb, které probíhají ve výcviku v integrativní psychoterapii s důrazem na jeho specifiku. V druhé části ukazují výsledky několikaletého sledování každoročního hodnocení výcviku frekventanty Skálova institutu a možnosti jejich interpretace s tím, jak taková zpětná vazba ovlivňuje vývoj systému. V třetí části ukazuje specifické způsoby zpětné vazby týkající se zvědomování procesu v psychoterapeutické části výcviku.

FÜLEP, M., NOVÁK, L., MIKOŠKA, P.

Institut sociálního zdraví, Univerzita Palackého v Olomouci

Česká adaptace sebeposuzovací škály závažnosti a míry úzkosti (OASIS)

Cílem příspěvku je představit českou verzi Overall Anxiety Severity and Impairment Scale (OASIS). Jedná se o transdiagnostickou pětipoložkovou sebeposuzovací škálu závažnosti a míry úzkosti. Nástroj umožňuje rychlý screening v rámci poruch úzkostného spektra, přičemž zachycuje fungování klienta v jeho každodenním životě. Předchozí validační studie hovoří pro velmi dobré psychometrické vlastnosti této škály. Hodnota Cronbachova alfa se pohybuje v rozmezí 0,80-0,94, což svědčí o velmi dobré vnitřní konzistenci nástroje. Cílem české studie bylo adaptovat OASIS, určit základní psychometrické charakteristiky nástroje a stanovit cut-off skór pro českou klinickou populaci. Studie hodnotila psychometrické vlastnosti české verze OASIS na reprezentativním vzorku zdravé populace (n = 1769) a na vzorku pacientů ambulantních a lůžkových zařízení (n = 60), kteří vykazovali symptomy úzkosti. Byla provedena konfirmatorní faktorová analýza, dále byla testována vnitřní konzistence a konvergentní/diskriminační validita. Výsledky podpořily jednofaktorovou strukturu a validitu nástroje. Vnitřní konzistence nástroje se u neklinické populace ukázala jako vynikající (Cronbachovo alfa = 0,96). Hodnota cut-off skóre byla stanovena na 8. Vzhledem ke svým parametrům má OASIS velký potenciál pro využití v oblasti klinické praxe či výzkumu psychoterapie. Psychoterapeutům pak v jejich praxi může sloužit jako jeden z nástrojů pro mapování prožívání a chování klienta. Záměrem autorů české studie je poskytnout OASIS české odborné veřejnosti v režimu open access.

HOLUB, D.

Ústav humanitních studií v lékařství, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Externalizace a internalizace zpětné vazby

Zapojit nahrávací zařízení do terapeutické pracovny znamená změnu terapeutického uspořádání. Zavedení nahrávek terapeutických sezení a jejich analýza umožňuje nově nejen zkoumat terapeutický proces, ale navigovat a učit terapeuta. Zpětnovazebné monitorovací systémy jsou příslibem pro další výzkum a klinickou praxi. Přítomnost externích monitorovacích systémů jako třetího prvku terapeutické situace probouzí neuvědomované představy o možnostech “nezávislých zdrojů” a různé stupně důvěry v externalizované vědění posílené případně o podporu umělou inteligencí. Autor zkoumá fenomén terapeutické omnipotence v kontextu zpětnovazebných monitorovacích systémů. Zabývá se otázkou, zda vede rozšíření terapeutické situace o monitorovací systémy k využívání jiných klinických dovedností v porovnání se standardním nenahrávaným terapeutickým sezením. Autor předpokládá, že začleněním strojových zpětnovazebných monitorovacích systémů posune rozvíjení terapeutických dovedností v neprospěch přirozené zkušenosti terapeuta. Příkladem rozvíjení vnitřní zpětné vazby je pojetí nasycené a nenasycené intervence a naslouchání odezvám analytického pole v závislosti na emočně vzdálené, neosobní a nenasycené povaze terapeutových komentářů. Autor se zabývá rolí externího vědění u psychoterapeutických postupů, jejichž základní postoj vychází z nepředpojatého vnímání a ochoty nechat se volně zapojit do terapeutických událostí (psychoanalýza, Gestalt).

HYTYCH, R.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Kvalitativní metody pro získávání zpětné vazby v psychoterapii

Jako terapeuti často s klienty spolupracujeme na dosažení změny. Jak změnu zjišťujeme? V příspěvku představíme především metodu Posouzení změn po psychoterapii (CHAP), jejímž autorem je Rolf Sandell a zamyslíme se nad jejím využitím v terapii a při tréninku terapeutů.

CHVOJKOVÁ, E.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Stalo se to doopravdy takhle? O empirických odhadech kauzality v síťových modelech

Terapeuti často čelí nesnadnému úkolu: Odhadnout, jaký postup zvolit, aby u klienta vedl k zamýšlené změně. Při plánování terapeutického procesu jsou často odkázáni pouze na svou klinickou zkušenost, nebo na literaturu, která se mechanismy změny zabývá jen zřídka na úrovni klienta. Příspěvek představí síťovou analýzu coby metodologii užitečnou nejen pro výzkumníky, ale především pro praktiky. Personalizované síťové modely umožňují empiricky verifikovat implicitní hypotézy o kauzální souslednosti fenoménů v terapeutickém procesu, popřípadě kauzální hypotézy na základě dat generovat, a dále verifikovat ve spolupráci s klientem.

KLOCEK, A.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Proměny jednotlivých aspektů interoceptivní pozornosti: síťová analýza na panelových klinických datech

Na interoceptivní pozornost lze nahlížet skrze osm různých perspektiv: 1) neutrální všímavost k tělesným signálům, 2) tendenci nereagovat obavami na tělesné signály bolesti nebo diskomfortu, 3) tendenci neignorovat nebo nevyhýbat se těmto tělesným signálům, 4) regulaci pozornosti, 5) všímavost k propojení mezi tělesnými signály a emocemi, 6) seberegulaci (schopnost regulovat stres skrze zaměření pozornosti k tělesným signálům), 7) aktivní naslouchání tělesným signálům, 8) důvěru ve vlastní tělo. Tyto perspektivy měřeny multidimenzionálním dotazníkem MAIA lze vnímat jako síť mechanismů, jejichž zvyšování může u pacientů psychosomatických klinik přispívat k nárůstu celkové duševní pohody. V příspěvku bude představen longitudinální síťový model interakce dílčích domén interoceptivní pozornosti a well-beingu (faktorové skóry) na panelových datech pacientů (měřeno každý týden od počátku terapie do 7 týdnů).

KUČEROVÁ, B.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Živoucí odpoutanost (Detached aliveness)

“Něco zmrtvělého se konečně probudilo” je případová studie prožívání neprofesionální tanečnice, poté co začala docházet na hodiny Gaga tance. Její horizont zkušenosti se otevírá mezi dva odlišné postoje k emocím. Rozeznává tělesný, fyzický rozdíl mezi aktivováním těla do bytí s emocemi a propadáním se do nich, jako když se tělo vzdá gravitaci. Její aktivní přítomnost v těle se zároveň I přeložila na mentální úroveň, když čelí obtížným emocím v každodenním životě. Naopak psychoterapie se pro ní stává jediným prostředím, v kterým se “rejpá” v emocích. V tomto příspěvku bychom chtěli představit interpretaci, že její nově získaná schopnost regulace emocí funguje skrze odpoutání. Odpoutání, původně Buddhistický koncept, umožňuje držet emoce ve všímavosti a rozeznávat je odděleně od významu a valence. Tvrdíme, že tento odpoutaný postoj není redukčním přístupem k emocím, nýbrž může podobně jako ve zkušenosti této neprofesionální tanečnice přinést život do umrtvených míst. Mohl by snad i obohatit či transformovat psychoterapeutickou praxi?

LADMANOVÁ, M., ŘIHÁČEK, T., TIMULÁK, L., ELLIOTT, R.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova Univerzita, Brno

University of Strathclyde, Glasgow

Trinity College Dublin

Co se u mě díky psychoterapii změnilo aneb „Výsledky“ psychoterapie očima klientů

My, jakožto psychologové, máme tendenci vnímat za úspěšnou takovou terapii, díky které se klientům dostalo úlevy od pociťovaných symptomů, jež je do terapie původně přivedly. Je to však tím hlavním, co si klienti z terapie odnášejí? Co za důležité vnímají oni sami? Tento příspěvek bude věnován předběžnému shrnutí výsledků kvalitativní meta-analýzy desítek studií, které se věnovaly "výsledkům" terapie z pohledu klientů. A tedy hledání odpovědi na otázku, co se v životě klientů změnilo vlivem docházení na terapii, opustíme-li rámec tradičního symptomatického pohledu.

LOULOVÁ, Š.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Klasifikační systém terapeutových aktivit

Představím nový klasifikační systém terapeutových aktivit, který jsme v projektu DeePsy vytvořili. V budoucnu bude implementován do softwaru, který bude terapeutům poskytovat automatizovanou zpětnou vazbu pomocí metod strojového učení. Při jeho tvorbě jsme vycházeli z existujících klasifikačních systémů a cílili jsme především na identifikování kategorií, které by mohly přinést terapeutům užitečnou zpětnou vazbu. Vznikl tak systém zahrnující devět hlavních kategorií (dotazování, interpretace, reflexe, potvrzování, informování, terapeutova direktivita, sebeodhalení, konfrontace a ostatní). Následně jsme využili 28 přepisů nahrávek terapeutických sezení různých směrů (KBT, Gestalt, systemika, psychodynamický) a každou větu terapeuta jsme přiřadili k některé z těchto kategorií. V průběhu jsme jejich definice upravovali a vyhodnocovali jsme shodu dvou posuzovatelů. Zmíním také předběžné výsledky, jak se v jejich používání liší terapeuti zmíněných terapeutických směrů a jak se jejich frekvence proměňuje v průběhu terapie.

OGLES, B.

Brigham Young University (USA)

Hodnocení klinické významnosti změny v psychoterapii: Pokroky a problémy

Nástroje hodnocení praktického nebo klinického efektu psychoterapie vznikly, aby pomohly řešit potíže plynoucí ze spoléhání se na statistické testy ve výzkumu psychoterapie. Tato přednáška shrne historii a vývoj strategií hodnocení klinické významnosti a současně se zaměří na potíže s nejčastěji používanými přístupy. Poté se bude věnovat aktuálním pokrokům, které staví na moderních statistických postupech a studiích využívajících metody smíšeného výzkumu. V závěru autor doporučí další postup v metodologickém a klinickém výzkumu, který využívá koncept klinické významnosti.

PILÁRIK, L., MIKOŠKA, P.

Katedra psychológie, Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Skupinová terapia zameraná na emócie (EFT-G):
prvé skúsenosti s aplikáciou pri regulácii emócii u vysokoškolských študentov

Skupinová forma terapie zameranej na emócie (EFT-G) bola formulovaná až v poslednej dekáde. Na rozdiel od individuálnej a párovej formy EFT, zatiaľ existuje len malá evidencia ohľadom možnosti jej využitia či účinnosti. Cieľom tejto pilotnej štúdie bolo sledovať možnosti použitia EFT-G pri rozvoji regulácie emócií vysokoškolských študentov v rámci sociálno-psychologického tréningu. Kváziexperimentálneho výskumu bez kontrolnej skupiny sa zúčastnilo 16 študentov psychológie (Mage = 25.1; SD = 1.8), ktorí absolvovali 12 stretnutí (80 minút/1 stretnutie) modifikovanej verzie EFT-G. Na prvom a poslednom stretnutí boli participantom administrované Škála ťažkostí v regulácii emócií (DERS), Dotazník zdravia pacienta (PHQ-9), Generalizovaná úzkostná porucha (GAD-7), Škály závažnosti a zhoršenia celkového strachu, osamelosti a hanby (OFSIS, OLSIS, OSSIS;), Sussex-Oxfordské škály súcitu k sebe a k druhým (SOCS-S, SOCS-O) a Škála spokojnosti so životom (SWLS). Po každom stretnutí participanti reportovali svoju skúsenosť zo stretnutia prostredníctvom Formulára nápomocných aspektov terapie (HAT) a na poslednom stretnutí poskytli písomnú spätnú väzbu k priebehu tréningu. V rámci príspevku prezentujeme výsledky kvantitatívnej pre-post analýzy, ktorá poukazuje na zníženie ťažkostí v regulácii emócií, zvýšenie súcitu k sebe a zvýšenie spokojnosti so životom po absolvovaní EFT-G. V ostatných premenných zmeny neboli zaznamenané. Diskutujeme špecifiká práce s neklinickou vzorkou participantov, modifikácie v priebehu tréningu a metodologické limity štúdie.

ŘIHÁČEK, T.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Co si odnášíte z dnešního sezení?

Jako terapeuti jsme mnohdy zvyklí ptát se klientů na konci sezení, jaké pro ně bylo a co si z něj odnášejí. Často se však dozvíme méně, než bychom si přáli, a pak se ptáme sami sebe: Jsem s klientem na stejné vlně? Bere si ze sezení to, co mu nabízím? Nebo považuje za důležité něco jiného? V tomto příspěvku představíme nový dotazník SRS-3 (Session Reactions Scale-3), jenž umožňuje systematické získávání zpětné vazby o dopadech sezení na klienta. Představíme původ dotazníku, jeho filozofii a možné způsoby využití v praxi.

ŘIHÁČEK, T., NEHYBA, J., SOJKA, P., ČEVELÍČEK, M., WAGNER, D.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Ústav lékařské psychologie a psychosomatiky, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Terapeutický přístav z. ú.

Představení projektu DeePsy

Cílem projektu DeePsy je vývoj online aplikace, která slouží k průběžnému monitorování procesu a výsledků v psychoterapii. Smyslem aplikace je vytvořit nástroj, který psychoterapeutům umožní získávat systematickou zpětnou vazbu o tom, jak jejich klienti vnímají proces psychoterapie a svůj pokrok v ní. V rámci panelu představíme širší kontext využívání podobných aplikací v psychoterapii a následně popíšeme projekt DeePsy, jeho východiska, filozofii, aktuální možnosti aplikace a také první uživatelské zkušenosti při práci s aplikací. Následující řečníci vystoupí s jednotlivými prezentacemi: Řiháček, T.: State-of-art monitorování v psychoterapii; Nehyba, J.: Vize a záměr projektu DeePsy; Sojka, P.: Jak funguje strojové učení; Čevelíček, M.: Praktické možnosti DeePsy; Wagner, D.: Reflexe prvních zkušeností z pohledu uživatele.

RŮŽIČKA, M., SKOPAL, O., RŮŽIČKOVÁ, L., WITTMANN, E., KRUTILOVÁ, D.

Univerzita Palackého v Olomouci

P-Centrum Olomouc

Aplikace pro prevenci relapsu

Cílem příspěvku je prezentace projektu TAČR "Aplikace pro rozvoj sociálních kompetencí osob se závislostí v kontextu indikace speciálně pedagogické a terapeutické intervence "(TL05000482). Příspěvek seznámí posluchače s procesem vývoje specifické aplikace pro osoby se závislostí. Tato speciální aplikace může zlepšit život lidí se závislostí a jejich participaci na společenském životě a zároveň také pomoci odborníkům, kteří poskytují terapeutické intervence. V tomto projektu v rámci evaluační studie propojujeme dosavadní vědecké poznatky s empirickými daty vycházejícími ze specifických potřeb klientů a odborníků v dané problematice z olomouckého regionu. Cílem příspěvku je prezentovat průběžné výsledky řešení projektu (první verzi aplikace), metodiku aplikovaného výzkumu a zkušenosti řešitelů s touto aplikací. Prezentovány budou jednotlivé prvky aplikace jako jsou hodnotící škály, intervence, edukace, mindfulness, zpětná vazba v terapii a další nástroje pro prevenci relapsu a zkušenosti s nimi v této aplikaci.

ŠEVČÍK, L., PEYCHL, J.

Soukromá praxe, Brno

Max Planck Institute of Molecular Cell Biology and Genetics

Proces hodnocení dodržování požadavků MDMA-asistované psychoterapie PTSD v klinických studiích

MDMA-asistovaná psychoterapie (MAP) posttraumatické stresové poruchy (PTSD) představuje potenciálně velmi slibnou intervenci. Na rozdíl od jiných psychoterapeutických metod je MAP součástí procesu klinického hodnocení. Tyto studie probíhají pod záštitou neziskové organizace MAPS (Multidisciplinary Association for Psychedelic Studies) a soustředí se na rigorózní a transparentní proces ověření bezpečnosti a účinnosti MAP. Integrální součástí klinických studií je také pravidelné hodnocení toho, jak terapeuti dodržují požadavky kladené na tuto psychoterapeutickou modalitu. Příspěvek chce přiblížit proces hodnocení dodržování požadavků MAP na jehož základě je poskytována zpětná vazba intervenujícím terapeutům. Požadavky MAP jsou definované v protokolu pro každou fázi terapie: přípravné sezení, sezení s podáním léčivé látky a integrační sezení. Hodnotitelé, kteří prošli výcvikem u MAPS, sledují video záznamy sezení, skórují a komentují míru plnění jednotlivých kritérií. Toto hodnocení pak slouží supervizním psychoterapeutům k poskytnutí zpětné vazby intervenujícím terapeutům. Hodnotitelé videozáznamů zůstávají pro intervenující terapeuty MAP v anonymitě. Zpětná vazba v rámci procesu hodnocení dodržování požadavků MAP tak poskytuje informace intervenujícím psychoterapeutům a napomáhá dalšímu vývoji MAP jako metody v níž se psychoterapie potkává s farmakoterapií.

SOJKA, P.

Katedra psychologie, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita

Psychoterapie optikou analýzy přirozeného jazyka

Výzkum v psychoterapii vychází především z retrospektivních výpovědí klienta a terapeuta o tom, co se odehrávalo na sezení, nebo z omezeného počtu výzkumníkem hodnocených záznamů sezení. Tyto přístupy mohou zjednodušovat komplexní interakce mezi terapeutem a klientem a limitovat tak naše porozumění procesu psychoterapie. Současné technologie zpracování řeči a jazyka nabízejí možnosti jak škálovat výzkum v psychoterapii jak v rozsahu, tak v detailu. V příspěvku rozvedu motivaci pro použití technik strojového učení v psychoterapii, představím současný přístup tzv. zpracování přirozeného jazyka a jeho aplikace na výzkum v psychoterapii.

TICHÁ, M.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Významné události v terapeutickém procesu

Klient jakožto centrální prvek terapeutického procesu je cenným zdrojem informací o tom, které aspekty terapie jsou nápomocné a které narušující. Příspěvek blíže představí paradigma významných událostí, které hledá odpovědi na tyto otázky. Tento směr výzkumu předpokládá, že určité momenty v terapeutickém procesu mají potenciál přinést unikátní informace oproti souhrnu všeho, co se v terapii odehrálo. Prostor bude věnován také představení kvalitativního dotazníku Helpful Aspects of Therapy, který lze použít k získání zpětné vazby o významných momentech z perspektivy klienta. Teoretické informace ilustruji klinickými poznatky o tom, jaké významné a narušující události identifikovali klienti s mírnými až středně závažnými depresivními symptomy.

VAZ, A.

Deliberate Practice Institute (PT)

Dosahování klinické expertnosti: "Deliberate practice" v psychoterapii

Psychoterapeuti se významně liší ve své klinické úspěšnosti, a to nezávisle na teoretické orientaci a letech klinické zkušenosti. Deliberate practice (DP), zkušenostní forma výcviku založená na 30 letech výzkumu věnovaného rozvoji profesní odbornosti, byla představena jako proměnná společná všem vysoce efektivním terapeutům. Tato přednáška představí principy a nástroje využití DP pro zvýšení efektu výcviku a supervize, klinické odbornosti a výsledků léčby.

VYBÍRAL, Z., URBANCOVÁ, B., OGLES, B., ŘIHÁČEK, T., GOCIEKOVÁ, V.

Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno

Široká paleta negativních zkušeností klientů s psychoterapií

Autoři příspěvku zkoumali široce pojaté negativní zkušenosti klientů s psychoterapií. Cílem příspěvku je prezentovat předběžné výsledky systematického přehledu studií (sumarizovat tzv. "systematic literature review") a prezentovat předběžné výsledky tematické meta-analýzy těchto studií. Do přehledu byly zařazeny studie s kvalitativní, event. smíšenou metodologií, které se zaměřily na perspektivu klientů. Většina dat v primárních studiích byla získána na základě rozhovorů s klienty nebo pacienty. Výsledkem naší kvalitativní meta-analýzy je upozornění na široké rozpětí možných negativních dopadů psychoterapie na klienty. Právě šíře (široká paleta) těchto projevů může být něčím, co lze nabídnout k reflexi jako přínos pro praxi.

ZATLOUKAL, L.

Univerzita Palackého, CMTF

Zpětná vazba, záměrný trénink (deliberate practice) a profesní rozvoj začínajících terapeutů – několik zkušeností z psychoterapeutických výcviků

Příspěvek se zaměřuje na práci se zpětnou vazbou a záměrný trénink (deliberate practice) v kontextu psychoterapeutických výcviků. Pozornost bude věnována druhům zpětné vazby o psychoterapii, které lze využít, možnostem cíleného tréninku terapeutických dovedností a rolí trenéra. Poukazuje rovněž kriticky na některé problematické předpoklady o konceptu záměrného tréninku a ukazuje na některé problematické aspekty uplatnění tohoto konceptu ve vzdělávání psychoterapeutů. Příspěvek reflektuje zkušenost autora z výcviků v psychoterapii zaměřené na řešení, ale je snahou autora poukázat na některé oblasti, které lze aplikovat bez ohledu na terapeutický přístup.